

*„Ci, co w mogiłach cicho śpią,
to Żołnierze Polscy są.
Po zgiełku bitew i trudach znoju.
Tu spoczywają w wiecznym pokoju.
Imiona ich a nazwiska jakie?
Dla wszystkich jedne,
dla wszystkich jednakie.
To bohaterzy – to nieśmiertelni
Cześć Im i chwała na wieki!”*

Cmentarz wojenny w Granicy,
Puszcza Kampinoska

REGULAMIN ODZNAKI TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEJ „SZLAKIEM BITWY NAD BZURĄ 1939 IM. GEN. DYW. TADEUSZA KUTRZEBY”

I. Postanowienia ogólne

1. Odznaka Turystyczno-Krajoznawcza „Szlakiem Bitwy nad Bzurą 1939 im. gen. dyw. Tadeusza Kutrzeby” ustanowiona została przez Prezydium Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego na wniosek 7. batalionu kawalerii powietrznej 25. Brygady Kawalerii Powietrznej we współdziałaniu z Oddziałem PTTK „Szaniec” w Skierniewicach oraz Komisją Zarządu Głównego PTTK do Współpracy z Wojskiem Polskim z okazji 80. rocznicy „Bitwy nad Bzurą 1939”.
2. Celem odznaki jest propagowanie wiedzy o wydarzeniu będącym największą bitwą Wojska Polskiego II Rzeczypospolitej Polskiej podczas kampanii obronnej Polski w 1939 roku, upamiętnienie bohaterstwa żołnierzy biorących udział w bitwie, przypomnienie postaci, miejsc, walk toczących się wzdłuż rzeki Bzury w okresie od 9 do 22 września 1939 r. oraz uczczenie pamięci wszystkich poległych we wrześniu i październiku 1939 r.
3. Odznaka ma trzy stopnie: brązowy, srebrny i złoty.
4. Odznaka w stopniu złotym może zostać nadana honorowo za duże zasługi w propagowaniu wiedzy o szlaku bojowym „Bitwy nad Bzurą 1939”.
5. Odznaka powstała w porozumieniu i z pomocą Wojskowego Koła PTTK przy Klubie 25. Brygady Kawalerii Powietrznej zrzeszonym w Oddziale Łódzkim PTTK im. Jana Czeraszewicza, Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą, Stowarzyszenia Muzealna Grupa Historyczna II Batalionu 18 Pułku Piechoty z Sochaczewa, Muzeum w Łowiczu, Muzeum Regionalnym w Kutnie, Oddziału PTTK w Kutnie, Kampinoskiego Parku Narodowego.

6. Opis odznaki.

Odznaka ma kształt konturu mapy Polski z 1939 roku, poprzez który nawiązuje do ostatnich czasów jazdy konnej i kawalerii II Rzeczypospolitej Polskiej oraz Bitwy nad Bzurą. Na mapie punktem powyżej górnej wstęgi zaznaczono miejsce bitwy. Miecz Polski Rycerski nawiązuje do Chwały Oręża Polskiego, jest jego symbolem. Głownia miecza zakończona głową orła z herbu państwowego II Rzeczypospolitej Polskiej symbolizuje żołnierskie oddanie się Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z zawołaniem „Bóg – Honor – Ojczyzna”. Szarfa oplatająca miecz i kontur mapy II Rzeczypospolitej nawiązuje do waleczności Narodu Polskiego we wrześniu 1939 roku. Na szarfie napis „Szlakiem Bitwy / nad Bzurą / 1939”. W prawym rogu mapy, pomiędzy pierwszym, a drugim pasem szarfy, napis PTTK.

II. Warunki zdobywania odznaki

1. Odznakę można zdobywać od 7. roku życia uczestnicząc w dowolnego rodzaju wycieczkach zbiorowych i indywidualnych w różnych dyscyplinach turystyki, których trasy wiodą szlakiem bojowym „Bitwy nad Bzurą 1939”.
2. Odznakę zdobywa się w kolejności stopni.
3. Potwierdzenia i opisy zwiedzanych obiektów zamieścić należy w książeczce odznaki lub własnoręcznie wykonanej kronice.
4. Potwierdzeniem mogą być pieczętki ze zwiedzanych obiektów, miejsc, bilety wstępu, fotografie wykonane na tle zwiedzanego obiektu lub inne dokumenty. Prawo potwierdzania mają także członkowie kadry programowej PTTK oraz przewodnicy miejscy i terenowi, jeżeli uczestniczyli w danej wycieczce.
5. Odznakę Turystyczno-Krajoznawczą „Szlakiem Bitwy nad Bzurą 1939 im. gen. dyw. Tadeusza Kutrzeby” można zdobywać z innymi odznakami turystyki kwalifikowanej lub krajoznawczymi.
6. Wybrany obiekt zalicza się tylko raz niezależnie od stopnia odznaki.
7. Poszczególne stopnie odznaki można zdobyć po zaliczeniu wskazanej ilości obiektów:
 - a) stopień brązowy: 1 miejscowość, 1 obiekt muzealny, 3 miejsca pamięci, w tym co najmniej 1 cmentarz / kwatera wojenna / mogiły żołnierskie;
 - b) stopień srebrny: 1 miejscowość, 1 obiekt muzealny, 6 miejsc pamięci, w tym co najmniej 3 cmentarze / kwatery wojenne / mogiły żołnierskie;
 - c) stopień złoty: 1 miejscowość, 1 obiekt muzealny, 12 miejsc pamięci, w tym co najmniej 6 cmentarzy / kwater wojennych / mogił żołnierskich.
8. W każdej miejscowości należy zwiedzić obowiązkowo co najmniej 3 miejsca pamięci, w tym 1 cmentarz / kwaterę wojenną / mogiły żołnierskie.
9. Miejsca pamięci to: miejsca bitew, potyczek; cmentarze, kwatery wojenne, mogiły żołnierskie (indywidualne, zbiorowe), pomniki, tablice pamiątkowe, głazy pamiątkowe, krzyże / kapliczki związane z bitwą, mosty lub inne obiekty związane z „Bitwą nad Bzurą 1939”.
10. Obiekty muzealne to: muzea, wystawy muzealne, wystawy czasowe, sale / izby pamięci, sale tradycji lub inne obiekty muzealno-wystawiennicze związane z „Bitwą nad Bzurą 1939”.

III. Weryfikacja odznaki

1. Odznakę weryfikują i przyznają referaty weryfikacyjne niżej wymienionych oddziałów PTTK posiadające uprawnienia do weryfikacji odznak krajoznawczych lub odznak odpowiedniej dyscypliny turystyki kwalifikowanej, odnotowując ten fakt w prowadzonych przez siebie rejestrach:
 - Oddział Łódzki PTTK im. Jana Czeraszkiewicza w Łodzi,

- Oddział PTTK „Szaniec” w Skierniewicach,
 - Oddział PTTK w Kutnie,
 - Oddział PTTK „Mazowsze” w Warszawie.
2. Podstawą do weryfikacji jest przedłożenie dowolnie opracowanej formy dokumentacji (książeczka odznaki, kronika, skoroszyt) z poświadczeniami i opisami zwiedzanych obiektów zgodnie z regulaminem oraz danymi osobowymi zdobywającego odznakę wraz z kontaktem.
 3. Dokumentację należy dostarczyć osobiście lub drogą pocztową na adres Oddziału PTTK, który posiada referat weryfikacyjny odznaki.
 4. Każdy zwiedzany obiekt musi zawierać dokładny opis: datę oraz pełną nazwę, a miejscowości / miejsca bitew i potyczek dodatkowo datę udziału w szlaku bojowym „Bitwa nad Bzurą 1939”.
 5. Dystrybucję odznaki, rozprawdzanej odpłatnie, prowadzi Oddział PTTK „Szaniec” w Skierniewicach.

IV. Postanowienia końcowe

1. Ostateczna interpretacja regulaminu należy do wszystkich referatów weryfikacyjnych oddziałów PTTK określonych w regulaminie posiadających uprawnienia do weryfikacji odznak krajoznawczych lub odznak odpowiedniej dyscypliny turystyki kwalifikowanej weryfikujących odznakę.
2. Regulamin wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2019 r., a jego treść i znak odznaki zostały uzgodnione z zespołem w składzie:
 - ppłk Piotr Wrona – dowódca 7. batalionu kawalerii powietrznej 25 Brygada Kawalerii Powietrznej),
 - mł. chor. Marcin Reczycki – 7 batalion kawalerii powietrznej 25 Brygada Kawalerii Powietrznej, inicjator odznaki,
 - Tomasz Chadamik – prezes Oddziału PTTK „Szaniec” w Skierniewicach,
 - Katarzyna Wielemborek-Szkup, Ireneusz Cybulski – Oddział PTTK „Szaniec” w Skierniewicach,
 - Paweł Rozdżestwieński – dyrektor Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą,
 - Jakub Wojewoda – prezes Stowarzyszenia Muzealna Grupa Historyczna II Batalionu 18 Pułku Piechoty,
 - Marzena Kozanecka-Zwierz – dyrektor Muzeum w Łowiczu,
 - Grzegorz Skrzynecki – dyrektor Muzeum Regionalnego w Kutnie,
 - mgr inż. Mirosław Markowski – dyrektor Kampinoskiego Parku Narodowego,
 - płk rez. Waldemar Osypisk – przewodniczący Komisji Zarządu Głównego PTTK do Współpracy z Wojskiem Polskim,
 - Ryszard Mamenas – prezes Oddziału Łódzkiego PTTK im. Jana Czeraszkiwicza,
 - Zygmunt Szadkowski – prezes Oddziału PTTK w Kutnie,
 - Agnieszka Królikowska – prezes Wojskowego Koła PTTK przy Klubie 25. Brygady Kawalerii Powietrznej.

Wzór graficzny opracował ppor. Rafał Nowakowski – 7. batalion kawalerii powietrznej 25. Brygada Kawalerii Powietrznej.
3. Regulamin odznaki został ostatecznie zatwierdzony przez Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego Uchwałą nr 63/XIX/2019 z dnia 10 czerwca 2019 r.

Wykaz miejsc pamięci związanych ze szlakiem bojowym „Bitwy nad Bzurą 1939” znajduje się m.in. na stronie internetowej Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą: www.muzeumsochaczew.pl.